

19. és 19/A. JÉZUS LECSENDESÍTI A TENGERT (Máté 8,23–27)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Biblia magyarázó jegyzetekkel, Budapest, 2010; Bibliai nevek és fogalmak, Evangéliumi Kiadó, 1988; Brinke, G.R.: Jegyzetek Máté evangéliumához, Evangéliumi Kiadó, 2001; Jubileumi kommentár, Budapest, 1983; Keresztyén Bibliai Lexikon I-II., Kálvin Kiadó, 2004; Stauffer, Ethelbert D.Dr.: Az Újszövetség teológiája, Debreceni Ref. Theol. Akad. Tanulmányi Füzetei 1. sz.; Remmers, Arend: A Biblia képei és szimbólumai, Evangéliumi Kiadó, 2003)

Genezáreti tó: A Genezáreti tó Izráel legnagyobb édesvízű tava.

Az Ószövetségben Kinneret-tóként találkozunk vele. Ismert még Tiberias-tó (Tibériás városáról, amelyet Heródes Antipas építtetett ki magának székvárosként, kapta ezt a nevet.), Galileai-tenger (Galileában található) néven. Jelenleg a Föld legalacsonyabban (209 méterrel a tengerszint alatt) fekvő édesvízű tava. Hossza mintegy 21 kilométer, legnagyobb szélessége 13 kilométer. Kerülete mintegy 53 kilométer, területe 166 km², legnagyobb mélysége mintegy 43 méter. Bár földalatti források is beleömlenek, fő táplálója a Jordán folyó, amely észak-déli irányban keresztül folyik rajta. A tavat hegyek veszik körül, de alacsony fekvése miatt gyakran hirtelen érkező viharok korbácsolják. Jézus idejében a tavat települések szinte folytonos lánc vette körül és jelentős volt a kereskedelmi és az átkelő forgalom a tavon. A tó halban gazdag, így a mellette fekvő falvak lakosságának foglalkozása főként a halászatra koncentrált.

hajó – Izráel folyói nem voltak alkalmasak a hajózásra, ezért csak a Genezáreti tavon közlekedtek. Ott is csak halászcónakok, amelyek kisebb, háromszög alakú vitorlával hajóztak. Maguk a hajók kicsik voltak. Hátsó végükben, sátorral védett helyen találhattak védelmet a halászok a szélétől és az esőtől. Jézus ezen a helyen aludhatott (vö. Mk 4,38). Az ókorban a hajózás veszélyes volt, ezért az emberi élet jelképeként is megjelenik, illetve az emberi élet Istentől való függőségét is szimbolizálja.

hullámok – A tenger hullámai gyakran úgy jelennek meg, mint valami legyőzhetetlen hatalom képei, amelyek azonban mégis Isten hatalma alá vannak vetve, így uralkodik még felettük is (Jób 38,11; Zsolt 65,8).

kicsinyhitűség – Kishitűként vagy kicsinyhitűként azt a hívő embert jellemzi Jézus, akinek valamilyen külső vagy belső tényező hatására megrendül a hite. Máté evangéliumában négyszer találkozunk ezzel a kifejezéssel (Mt 6,30; 8,26; 14,31;16,8).

követés – Máté evangéliumában a történet tulajdonképpen már a 18. verssel kezdődik. Vagyis a vihar lecsendesítésének történetét is a követés nézőpontjából értelmezi. Jézus az, aki elsőként beszáll a hajóba, a tanítványok pedig követik.

ráparancsolt – A ráparancsolt kifejezés erejét mindhárom evangélista feljegyezte (Mt 8,26; Mk 4,39; Lk 8,24). Jézus természet feletti hatalmát fejezi ki: Úr a tenger és a vihar felett is.

„Uram, ments meg minket, elveszünk!” – Az „Uram” megszólítást mind a tanítványok, mind pedig a Jézushoz folyamodók szívesen használták, mint méltóságjelző kifejezést. Az Úr olyan

méltóságjelző, amely mindenekelőtt Jézus tanítói tekintélyére vonatkozik, de közben háttérbe szorítja a rabbi nevet. Olyan értékelést nyer, amely messze túlmegy a tanítói hivatáson, kifejezi, hogy Jézus hatalommal bír. A tanítványok talán sokáig tétováztak, mielőtt felmerték kelteni, de a veszély nagysága legyőzte tétovázásukat. A rémülettől hajtva ébresztik fel Jézust.

vihar – Izráel éghajlatára a mai napig az erősen hullámzó, nagy értékkülönbség jellemző. Nem csak az éghajlatok változásában tapasztalható ez nagy különbség, hanem a nappalok és éjszakák hőmérsékletében is. Évszaktól függetlenül fújnak helyi jellegű, időszakos szelek. Mivel azonban a Genezáreti tavat hegyek veszik körül, ezek a szelek időnként felerősödnek, és olyan erővel csapnak le a tóra, hogy percek alatt vihar támad belőle.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A félelem egyik forrása a fenyegetettség. A félelem kiszorítja a hitet és bizalmatlanságba taszítja az embert.

Bár beiskolázás előtti korban gyerekeknél a hangos zajoktól való félelem igen gyakori, de ezek fokozatosan eltűnnek kisiskolás korában. Mindezek ellenére sok gyermeknél, mindennapjaikat is nehezítve, megmaradnak ezek a félelmek. A **villámoktól és a mennydörgéstől** túlzottan féltő **gyermek** rendszeresen figyelik az időjárást és sokszor visszariadnak a szabadtéri tevékenységektől, mint például a sport, akkor is, ha a legkisebb felhőt meglátják az égen.

A tenger lecsendesítésének történetében a tanítványok félelmét is a külső körülmények váltják ki. Amíg ezekkel a körülményekkel nincsen baj, addig nekik sincs semmi gondjuk. Mihelyt azonban romlanak a körülmények és hirtelen viharban találják magukat, a félelem beeszi magát a szívükbe. Jézus ott van ugyan velük, de ők csak a megváltozott körülményekre képesek figyelni.

- Ez a történet kiválóan alkalmas arra, hogy a vihartól, villámlástól, mennydörgéstől féltő gyermekeket bátorítsuk.
- A történeten keresztül megismertethetjük velük, hogy Jézusnak a természet erői is engedelmeskednek, mert hatalma van felettük.
- Biztathatjuk őket, hogy amikor már teljesen kétségbe esettek érzik magukat, Jézushoz bátran kiálthatnak.

A történetből kidomboríthatjuk a nagy vihart és a nagy félelmet (amivel ők is küzdenek), de csak abban az esetben, ha a tanítványok megnyugvása és Jézus hatalma még jobban kiemelkedik a történetmondás és a feldolgozás során. A cél, hogy rámutathassunk, Jézus még ezeknél is nagyobb.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus Úr a természet erői felett is!

Kognitív cél: A történeten keresztül ismerjék meg, hogy Jézusnak a természet erői is engedelmeskednek.

Affektív cél: Ne féljenek a vihartól, hanem kapaszkodjanak bele abba a tudásba, hogy Jézusnak hatalma van a vihar felett is. Szerezzenek tapasztalatot az imádság hatásáról.

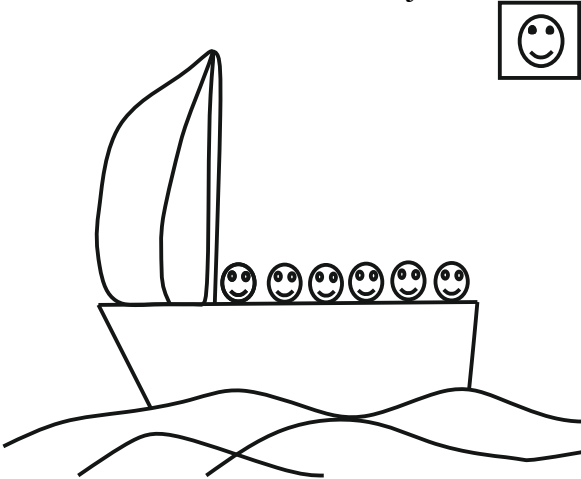
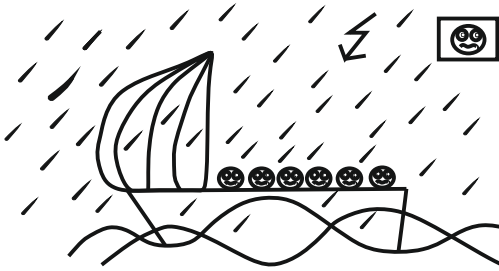
Pragmatikus cél: Fogalmazzák meg saját szavaikkal, hogy azért engedelmeskedik Jézusnak a szél és a tenger, mert Úr felettük is.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
-----------------------	-----------------------

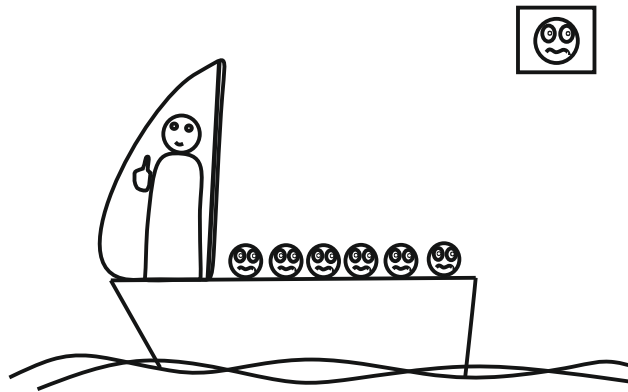
<ul style="list-style-type: none"> • Tudja elmondani a történetet a képek és a szöveg / hittanoktatói kérdések segítségével. • Ismerje és segítséggel értelmezze Máté evangéliuma 8,27 Igéjét. • Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben, imádkozásban. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja röviden elmondani a képek és a szöveg segítségével önállóan a történetet. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten ismerje és értelmezze Máté evangéliuma 8,27 Igéjét. • Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben, imádkozásban.
--	---

Az óra fő része	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Találós kérdések Honnan jön? Senki se tudja. Azt se, merre visz az útja. Kéményeken furulyáz, Tőle lobban a parázs. Hátán felhő lovagol, Nád előtte meghajol. A fák róla beszélnek, Minek hívják, no? (Szélnek) Hol vizet önt, hol havat int, Hol jeget szór fejedre, S elszáll - pedig szárnya sincsen - Nyugatra, keletre. Mi az? (Felhő) Fenn is van, lenn is van, kinn is van, benn is van, néma is, zenél is, lágymély is és kemény is, fehér is, szürke is, lomha is, fürge is. Mi az? (Víz)</p> <p>„Esőcsinálás” A játékvezető középen állva sorba ránéz a gyerekekre, akinek a szemébe néz, annak át kell vennie a mozdulatát, és addig folytatni, amíg egy újabb mozdulattal ismét ahhoz a gyermekhez ér. A mozdulatok sorrendje: - két tenyér összedörzsölése folyamatosan – szél susogása - gyors csettintés mindkét kézzel – csepeg az eső - két tenyérrel gyors tapsolás a combokon – egyre jobban zuhog</p>	<p>Az elsős gyermek nagyon kedveli a játékos feladatokat és a találós kérdéseket. A találós kérdések gondolkodásra serkentik, és az anyanyelvi nevelés területén eredményesen alkalmazhatóak.</p> <p>A Nóé bárkájánál alkalmazott „esőcsinálás” játékkal teremtjük meg az óra hangulatát, majd beszélgessünk az eső,</p>

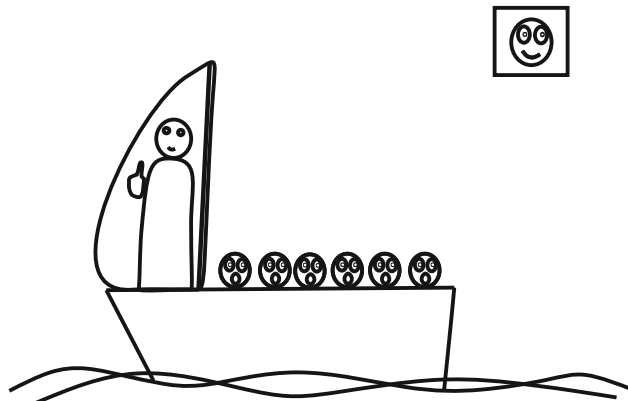
	<p>- marad az előző, mellette két lábbal dobogás a padlón – ez a viharos eső hangja, a csúcspontja Majd visszafelé: taps a combokon, taps két ujjal a tenyérben, gyors csettintések, két tenyér összedörzsölése.</p>	<p>zivatar keletkezéséről, a szél mozgásáról, erejéről és fajtáiról.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Történetmondás vázlat: Táblarajzzal a következő képen taníthatjuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ A tanítványok beszállnak Jézussal a hajóba. <ul style="list-style-type: none"> ❖ A vihar. (Kidagad a vitorla, nagy hullámok, eső és villám, a tanítványok szeme kikerekedik, és a szájuk legörbül.) <ul style="list-style-type: none"> ❖ Jézus alszik. ❖ A tanítványok felébredtik Jézust. (Jézus feláll a hajó orrába.) 	<p>A történetet vizuálisan is magukévá tudják tenni, és az ábrák folyamatos kiegészítésével végig fent tudjuk tartani a figyelmet.</p> <p>A kezdő képet rajzoljuk meg előre, majd a történet elbeszélése alatt fokozatosan egészítsük ki, ill. töröljünk le róla részleteket. A hajó szemszögéből mondjuk el a történetet.</p> <p>(A rajzokat másolás után jó minőségben lehet nagyítani.)</p>

- ❖ Jézus lecsendesíti a tengert. (Felemelt kezet rajzolunk Jézusnak, letöröljük az esőt, a villámot és a hullámokat.)

- ❖ Ki ez? (A tanítványok száját csodálkozóra rajzoljuk.)

Másik lehetőség:

Nagyon jól lehet a tanítást úgy is végigvinni, hogy eldramatizáljuk. Egy kék lepedő az alap (ami a tengert jelképezi), erre mehet rá egy

A gyerekek személyesen is a részeseivé válnak a történetnek.

Anyagszükséglet:

	takaró (akár barna színben), ami a csónakot jelképezi. Ide szállhatnak be a tanítványok Jézussal együtt.	kék lepedő, barna takaró
Aranymondás	„ <i>Ki ez, hogy a szelek is, a tenger is engedelmeskednek neki?</i> ” Máté 4,27	Mutogatva tanítsuk meg az aranymondást: Ki ez, – <i>tárjuk szét csodálkozva a kezünket</i> hogy a szelek is, – <i>nyújtsuk előre mindkét kezünket, majd jobbra-balra lengessük egyszerre mindkettőt</i> a tenger is, - <i>mindkét kezünkkel hullámozó mozdulatokat tegyünk engedelmeskednek – <i>szalutáljunk neki</i> – <i>mutassunk felfelé.</i></i>
Elmélyítés	Viharos tenger: A gyerekek álljanak fel, utánozzák a szél zúgását és a víz hullámozását a hittanoktató instrukciói alapján. Ha a szél lágyan fúj, kis hullámozó mozdulatokat, ha erősen, nagyobb hullámozó mozdulatokat végezzenek a kezükkel, miközben utánozzák a szél hangját is. A hittanoktató kiáltására hirtelen abbahagyják, és „elül a vihar”. A mozdulatokat végezhetik egyedül, vagy körbe állíthatjuk őket és megfoghatják egymás kezét. A vihar elülte után elmondjuk közösen az aranymondást, majd mindenki megválaszolja a kérdést saját szavaival. Vagy: A sportmérkőzéseken tapasztalható a nézők hullámmo mozgása. Ezt alkalmazhatjuk az osztállyal olyan módon, hogy padsoronként előről hátra, vagy padsorok között egyik oldalról a másikra végzik a hullámozást. Közben itt is utánozhatják a szél hangját. A hullámok nagyságát, a vihar erősségét itt az egyre gyorsabb mozgás jelenti. A hittanoktató kiáltására hirtelen abbahagyják, és elül a vihar. A vihar lecsendesedése után közösen elmondjuk az aranymondást, majd mindenki megválaszolja a kérdést saját szavaival. Hullám: A gyerekek körben ülnek. A hittanoktató a kör közepén áll, és vezényszavakkal irányítja a játékot. Ha azt mondja „Hullám jobbra!”,	Mindkét változat koncentrációt igénylő játék, hiszen figyelni kell az utasításokat. Ugyanakkor fejleszti a mozgáskoordinációt és az egymásra való odafigyelést is. Az aranymondás kérdésére adott saját megfogalmazású válasz a pragmatikus célt segíti. Feszültségoldó játék, amelyben a vihar szó nem félelmet kelt, hanem

	akkor mindenki a tőle egyel jobbra ülő társa helyére ül. Ha azt mondja „Hullám balra!”, akkor mindenki a bal oldali társa helyét foglalja el. Ha azt mondja „Vihar!”, akkor mindenki feláll, helyet cserélnek, de senki nem ülhet a szomszédos székekre. Aki nem talál magának helyet és állva marad, az lesz a következő körben az irányító	kellemes izgalmat. Szükséges elegendő hely a mozgáshoz, székek. TKGY és TKEI 2. feladat
Énekjavaslat	Jézus hív Vihar zúg	
Munkáltatás	Munkáltató tankönyv feladatai	
Házi feladata	Munkáltató tankönyv 1. feladata	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/lumo-jesus-storm/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/yo-jesus-storm/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-043-jesus-storm/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/lis-jesus-storm/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/jesus-storm/>

Filmen:

<https://www.youtube.com/watch?v=qMYh5isy7Vs>

KÉPELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET:

TKGY 74-75. o. és TKEI 88-89. o.

A képen látható:

A két oldal egy tematikus képet ábrázol. Viharfelhőket lehet látni, viharos tengert nagy hullámokkal, rajta a mozgásban lévő hajót, a mozgást a dőlésszöge és a vitorla jelzi a képen. A hajóban öt tanítvány és Jézus van. A tanítványok arca félelmet, rettegést, kétségbeesést tükröz. Jézus nyugodt. Azt a pillanatot rögzíti az illusztrátor, amint Jézus lecsendesíti a tengert.

Instrukció a képolvashoz:

- Kik vannak a hajóban?
- Miből lehet látni, hogy vihar keletkezik?

- Hallottál már ézengést, láttál villámokat valamelyik víz partjáról? Milyen volt? Mit éreztél? Mit csináltál?
- Nézd meg a tanítványok arcát! Mit fejeznek ki?
- Jézus mit tesz?
- Hogyan tudja lecsendesíteni a viharos tengert? Ki segít neki ebben?
- Előfordul-e, hogy dühöngsz, mint a viharos tenger? Hogyan tudod lecsillapítani a haragodat?

EGYÉB ÖTLETEK:

1. Alternatív javaslat a feldolgozáshoz

A sportmérkőzéseken tapasztalható a nézők hullámmozgása. Ezt alkalmazhatjuk az osztállyal olyan módon, hogy padosoroként előről hátra, vagy padosorok között egyik oldalról a másikra végzik a hullámmozgást. Közben itt is utánozhatják a szél hangját. A hullámok nagyságát, a vihar erősségét itt az egyre gyorsabb mozgás jelenti. A hittanoktató kiáltására hirtelen abbahagyják, és elül a vihar.

A vihar lecsendesedése után közösen elmondjuk az aranymondást, majd mindenki megválaszolja a kérdést saját szavaival.

Feszültségoldó játék, amelyben a vihar szó nem félelmet kelt, hanem kellemes izgalmat.

2. Történetmondás

Nagyon jól lehet a tanítást úgy is végigvinni, hogy eldramatizáljuk. Egy kék lepedő az alap (ami a tengert jelképezi), erre mehet rá egy takaró (akár barna színben), ami a csónakot jelképezi. Ide szállhatnak be a tanítványok Jézussal együtt.

3. Hajó a viharban (drámapedagógiai játék)

A gyerekek székeken körben ülnek. A játékvezető középen áll és egy rövid bevezető történetet mesél el: Hajón utazunk és nagy viharba keveredtünk. Óriási hullámok között hánykolódunk. Elhangoznak a következő mondatok:

- **Jön a hullám balról!** Ekkor a gyerekeknek át kell ülni a jobb oldalukon lévő székre. Természetesen mindenkinek egyszerre kell mozdulni.

- **Jön a hullám jobbról!** Ekkor a gyerekeknek át kell ülni a bal oldalukon lévő székre.

Itt is egyszerre történik a mozgás.

- **Hajótörés!** Ekkor mindenkinek egy új széket kell elfoglalni. A játékvezető is helyet keres magának.

Akinek nem jutott hely az áll középre és mondja a 3 mondatot szabadon választott sorrendben.

Megjegyzés: Az óra elején és végén is játszható mozgásos játék, mely során a gyerekek gyakorolják a jobb-bal felismerését.

4. Félelmetessé válhat... (drámapedagógiai játék)

Kiválasztunk néhány hétköznapi tárgyat, letesszük a földre és köré ülünk. Egyet megfog a kezdő játékos és azt mondja: Félelmetessé válhat ez a tárgy, ha/amikor....

A befejezett mondat után átadja a mellette ülőnek, aki szintén elkezd: Félelmetessé válhat ez a tárgy, ha/amikor.... Így megy körbe a kiválasztott tárgy. Pl.: vödör Félelmetessé válhat ez a tárgy, egy kiscica számára, ha ráborítom. Félelmetessé válhat ez a tárgy, ha hideg vízzel van tele és rám akarják önteni.

Megjegyzés: asszociációs gyakorlat, kommunikációs készséget fejlesztő játék. Számíthatunk humoros variációkra. Átvezetés lehet a valódi félelmek megfogalmazásához.

5. Drámapedagógiai játék: jobbra-balra-előre

A játék leírása: Körben állunk. A tenyerünket magunk előtt összetesszük, mint, amikor imádkozunk. A játékvezető kezdi, az összezárt tenyerével a tőle jobbra álló gyerek felé mutathat, vagy a tőle balra álló felé mutathat, vagy bárkire mutathat. A lényeges, hogy a különböző irányokba való mutatáshoz társul egy-egy szó is:

Jobbra mutatás: félek

Balra mutatás: nem félek

Bármely más gyerekre mutatás: imádkozom.

A kezdés után az a gyermek, akire rámutatott a játékvezető, folytatja a játékot valamilyen irányba a megadott szabály szerint. megjegyzés: jó először próba köröket tartani: Mindenki csak jobbra mutat és mondja félek, a következő körnél mindenki balra mutat és mondja: nem félek, Majd bárkire mutathatunk csak jobbra vagy balra nem és mondjuk imádkozom.

6. Hógömb helyett „vihargömb”:

<http://hid-tan.kreativcuccok.hu/2013/02/04/vihar-lecsendesitese-2/>

INSTRUKCIÓK A MUNKÁLTATÓ TANKÖNYV FELADATAIHOZ:

1. feladat

„Színezd ki a képet a megadott jelek szerint!”

Instrukció: akár előre készíthetünk egy olyan változatot, ahol a jelek a megadott szín szerint találhatók.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református Énekeskönyv: 299. dicséret: Jézus hív bár zúg morajlik...

Református Énekeskönyv: 269. dicséret: Jézus nyájas és szelíd

Dicsérvétek az Urat (rég kiadás): 9. Vihar zúg a tó felett...

A tenger lecsendesítése

9 Hamar István Törzsök Béla

1. 2.

Vi - har zúg a tó fe - lett, Hul - lá - mok - ból rak he - gyet;

Retteg - ve a ha - lál - tól, Költik Jé - zust ál - má - ból.

2. – Ébredj, Mester, állj elő,
Karjainkban nincs erő;
Még egynéhány pillanat,
Ember itt meg nem marad.

3. – Ne féljetek, itt vagyok,
Veszni senkit nem hagyok;
Szavamra a szél megáll,
Elcsitul a zúgó ár.

4. – Kicsoda ez, hogy így szól,
Szélnek, víznek parancsol?
– Nem tesz ilyet senki más,
Csak az Úr, a Messiás!

Bábos feldolgozás.

Készítette: Kustárné Almási Zsuzsanna

Bevezető gondolatok

Pantha rei- minden változik, minden folyik, mondja a görög mondás. Ősi tudás, igazság ez a világról, a teremtettségről, amelyben élünk, magunkról, az életről. Úgy is mondhatjuk: a múlandóságról. Hiszen mi másról szólna a változás, mint az elmúlásról, arról, hogy a teremtetség minden egyes része, részecskéje állandó mozgásban, változásban van. Ami egyik percben még igaz, a következőben már elmúlt, már továtűnt, hogy átadja helyét valami újnak. A sejtektől az óceánig minden így működik. Mi is. Testileg, lelkileg, szellemileg. Hiszen az is változás, ami kívülről nem látszik, amit talán meg sem tudunk szavakkal fogalmazni, csupán érezzük: azt, hogy hogyan változunk a hétköznapi terhek, benyomások, örömök hatására, hogyan formálnak bennünket a felénk jövő, vagy tőlünk induló szavak, gondolatok. Ezek többnyire csak apró karcolatok, lenyomatok, rések az életünkön, amelyek csak fokozatosan repesztik szét a megszokott burkot. Van azonban olyan változás is – és ki ne tudná! – ami áradásként seper el mindent, ami régi, ami felkavar, ami megrémít, ami úgy újít, hogy először romba dönt.

Örökkön háborog a tenger
Örökkön zúgnak a lombok
Örökkön fájdalmas az ember
Örökkön kicsik a dolgok.
(József Attila)

Ilyen a kor is, amiben élünk. Ahol elhordozhatatlanul sok a változás. Naponta indul meg a föld (szó szerint), naponta csapnak össze a fejünk felett a hullámok. Ebben a változásra ítélt világban azonban kezdettől jelen van a tudás arról, hogy kell lennie egy nyugvópontnak, változhatatlannak, ami az, ami és az is marad. Örökkévaló. Jézus alszik, pihen, miközben összecsapnak fejük felett a hullámok. Békésen pihen a hajó mélyében. Ő a megnyilvánult örökkévalóság, a nyugodt erő, a szilárd pont. A változhatatlan a változóban. Az emberi élet velejárója a félelem. Sok mindentől félünk, szorongunk, de úgy tartják mindezek a legősibb félelmünkre vezethetők vissza: a halálfélelemre, az elveszettségtől való félelmünkre. Ezt fogalmazták meg történetünkben a tanítványok is a vészhelyzet csúcsán, a legnagyobb kétségbeesésben: „Mester, Mester, elveszünk!” (24. vers). A jézusi magatartás éppen ellenpontja ennek a kétségbeesett kiáltásnak. Isteni minőségében lép fel, és nem csupán amiatt, mert az elemeknek parancsol, hanem, mert nincs benne félelem, nem billen ki az egyensúlyából. Ő az, akihez lehet idomulni, de akit fel kell ébreszteni. Magunkban is. Akkor, amikor a legnagyobb a háborgás, a háborúság, amikor legnagyobbak a hullámok. Jézus nem ébred magától – a tanítványoknak át kell élniük a helyzet tarthatatlanságát, teljes mélységig át kell élniük a válságot a nehézséget. Ebben rejlik az igazi átváltozás lehetősége.

Cél meghatározása:

A szorongást, a krízishelyzetekben feltörő félelmet már az egészen kis gyermekek is átélik, megtapasztalják. Gyakran azonban ezt nem tudják verbálisan megfogalmazni, kimondani, sokkal inkább belülről „támadó”, emésztő erővé válik, ami megjelenik a viselkedésben, szociális környezetben, legrosszabb esetben személyiségtorzuláshoz vezet.

Egy kicsi gyermek számára a történetben megjelenő szimbólumok ereje által „tudatosíthatjuk”, hogy a félelmeinktől van egy magasabb erő, ami nekünk is segíthet egy –egy krízishelyzetben. Természetesen ez nem verbálisan kimondható tézis, hanem belső megtapasztalásra épül. Ebben segít a játék.

Motiváció

A történet egyik leghangsúlyosabb szimbóluma a víz, a tenger. Olyan archaikus szimbólumok ezek, amelyek minden nagy kultúrában megjelennek. A víz egyrészt az élet forrása, másrészt a megtisztulás eszköze, a regenerálódás, az újjászületés eleme.¹ Az életet adó volta mellett a káoszba való fulladásnak, a halálnak és az elnyelésnek is a közege.(gondoljunk Noé történetére!)

A benne rejlő, folyton átalakuló energiák miatt mentális szinten az emberi érzelmeket jeleníti meg.

A Szentírásban is gyakran megjelenik a víz, mint szimbólum, Ó-és Újszövetségben egyaránt. A következőkben erre a jelképre épül az újszövetségi történet feldolgozása. Motivációként javaslom a következő játékot. Ehhez szükség van egy vékony ún. takarófóliára (háztartási-és gazdaboltokban beszerezhető), egy két fa- vagy üveggolyóra, zenelejátszóra, és viszonylag nagy helyre, ahol a csoport kört alkotva meg tudja fogni a fóliát. Ha erre nincs lehetőség, több egymást követő csoportban is játszható ez a játék.

Lehetőleg olyan zenét válasszunk, ami lassabban indul, majd erősödik. Lehet klasszikus, de könnyűzene is.

A játék lényege a következő: a csoport a zene ritmusára elkezd mozgatni a fóliát. Az anyag minőségéből adódóan nagyon szép, könnyed, vízszerű mozgás jön létre. Ahhoz, hogy ez megmaradjon, és ne essünk ki a ritmusból, a csoport tagjainak figyelni kell egymásra, átvenni a másik „ritmusát”, illetve továbbadni a sajátunkat, úgy, hogy közben egységben maradunk a többiekkel. A zene, a mozgás, a koncentráció elmélyült állapotot hoz létre – a víz ringatását idézve.

Nehezíthetjük és játékosabbá tehetjük ezt a gyakorlatot azzal, ha mozgatás közben egy üveg- vagy fagolyót ejtünk a fóliára. A feladat az, hogy ez golyó ne essen le.

Történet felvezetése

Ilyen lágyan, finoman hullámozott a Genézreti- tó, amikor Jézus arra kérte a tanítványait, hogy hajózzanak át a túlsó partra. A tanítványok közül többen tapasztalt hajósok voltak, hiszen mesterségük a halászat volt. Mivel szép idő ígérkezett, miután beszálltak a hajóba el is indultak. Hajójuk lágyan ringatózott a vízen, éppen úgy, mint az imént az üveggolyó a fólián.

Ebben a nyugalomban Jézus lepihent a hajó hátsó részében.

Ekkor azonban hirtelen nagy szél kerekedett...

Történet elmondása

Feldolgozás I.

¹ Hoppál Mihály-Jankovics Marcell- Nagy András-Szemadám György: Jelképtár. Helikon Kiadó, 1990. 238.

A motivációs játék során a víz nyugodt, éltető erejét tapasztalhattuk meg. A történet elhangzása után azonban úgy jelenik meg, mint egy megszelídítetlen, rapszodikusan működő természeti erő. Ez a történet csúcspontja, maga a konfliktushelyzet, amely megoldásra vár. A meg-és feloldást Jézus adja a benne rejlő szilárd nyugalom.

A játék során ezeknek az ellentétes erőknek kell hangsúlyossá lenni: a szél által felkorbácsolt viharos tenger mozgásának, és a jézusi kiegyensúlyozottságnak.

Szükséges eszközök: nagyméretű kék, zöld, türkiz textilek (lehetőleg könnyű esésű anyagok legyenek, mint a batiszt, vagy selyem), nagyobb méretű fehér lepedővászson, egy rúd, vagy seprűnyél.

A termet igazítsuk a játékhoz, azaz jelöljük ki egy játékeret olyan módon, hogy középen szabadabbá tesszük a terem egy részét.

Válasszunk ki két különböző színű, vizet jelképező textilt és négy gyermeket. Ők mozgatják majd a textileket. Ehhez az anyagok két végét kell megfogniuk, úgy, hogy azok függőleges helyzetben legyenek. Ezt úgy kell elképzelni, hogy az egyik textil két végét két gyerek tartja, a másikat úgyszintén és egymás előtt állnak.

A seprűrúdra ráerősítjük a fehér vásznat és ennek mozgatására is megkérünk egy gyermeket. Ő a vizet jelképező textilek mögött helyezkedik el, egyelőre úgy, hogy nem látjuk.

Ez a játék szavak nélkül történik, de zene, hangeffektus szükséges hozzá. Olyan zenét válasszunk, ami viszonylag csendes indításból, viharossá válik. Lehet azonban egyszerűen vihar effektet is használni (internetről letölthető).

Nyilvánvaló, hogy a textilek segítségével, azok erőteljes mozgatásával, hullámozgásával fejezzük ki a vihart. Ez rövid ideig kell, hogy tartson, mert a gyerekek hamar elfáradhatnak, illetve a hatása is elveszhet a hosszantartó feszültségkeltésnek.

A fehér textilt (ami nyilvánvalóan Jézust szimbolizálja) tartó gyermek egy adott ponton felemelkedik, feltartva a „bábot” a víz fölé, ami ekkor elkezd csendesedni, majd megszűnik mozogni.

Az egész játék néhány percet vesz igénybe, de fontos az összehangoltság, ezért rá kell készülni. Itt is érvényes az, hogy nem szükséges egy órán belül megvalósítani mindent. Első alkalommal elég a motivációs játékot játszani és a történetet meghallgatni, arról beszélgetni.

Következő órán először az anyagokkal kell megismerkedni, megtapasztalni „mire képesek”, beszélgetni a színekről, ezek alapján kiválasztani a „szerepre” alkalmas darabokat.

Jó, ha előbb gyakoroljuk a „viharkeltést”, a Jézusfigurának a mozgását. Amikor ezeken a tapasztalatokon túl vagyunk, jöhet az összehangolódás és a játék.

Feldolgozás II.

Asztali bábjáték

Egy történet egyszemélyes eljátszása jól megvalósítható ún. asztali bábjátékkal. Ehhez általában, kis-és közepes méretű, és főleg hátulról, vagy felülről mozgatható bábokat használunk. Ezek elkészítése egyszerű, a játékhoz nincs szükség nagy térre, díszletekre, elegendő néhány jól megválasztott textil.

A tenger lecsendesítésének története viszonylag rövid, kevés párbeszéddel, szinte epizódyszerű. Ezért alkalmas arra, hogy bábos technikával, órai keretek között is eljátszható legyen.

A felülről mozgatható marionett bábtípusnak többféle fajtája létezik. Van olyan, amelynek jellemzője, hogy szinte minden porcikája külön mozog, de ez csak akkor válik igazán hatásossá, ha mozgatója tökéletesen tudja irányítani. Ez egy összetettebb felépítésű figuránál, a

mozgatózsinórok száma miatt nagyon bonyolult, és, ha a bábos nem uralja teljesen a szerkezetet, a mozgás könnyen darabossá válhat.

Van azonban a marionetteknek egészen egyszerű fajtája is, amelyet akár egy gyerek is életre tud kelteni. Ilyen az ún. velencei típusú marionett, amelynek szerkezete azon alapul, hogy a báb fejéből kiáll egy drót, vagy pálca, aminek segítségével felülről lehet megtartani és mozgatni a bábót. A végtagokra lehet zsinórokat kötni, de a legegyszerűbb változatoknál ez sem szükséges.

A következőkben leírt játéknál ezt a fajta egyszerű marionett bábtípust használjuk.

A motivációs, vagy ráhangoló játékot ebben az esetben is alkalmazhatjuk. A bábjáték ezúttal a történet elmesélésére szolgál.

Elsőként a játékkeret kell „megalkotni”. Ehhez szükséges egy asztal (a tanári asztal is alkalmas), nagyobb, semleges színű textil, amivel letakarjuk az asztalt. Erre kerül a tengert szimbolizáló színes, festett, esetleg batikolt textil.

Ha a pedagógus egyedül játszik, számolni kell azzal, hogy két kézzel nem lehet túl sok bábót és eszközt mozgatni. Ezért nem szükséges minden tanítványt megjeleníteni, csak néhány figurát készítsünk, a tanítványi kör „jelképeként”. Annál is inkább, mivel nagyon nagy hajót kellene készíteni ahhoz, hogy mindegyikük elférjen benne.

Ennél a technikánál nagyon fontos, hogy a bábok stabilan álljanak, mert gyakran „egyedül” „kell hagyni, amíg a többivel játszunk. A hajót, vagy csónakot is úgy kell elkészíteni, hogy abban biztonságosan megálljanak a bábok. Ez megoldható egy merevebb anyag segítségével (pl. zsákvászon), úgy, hogy két végét elkötjük.

A játék a történet mesélésének ritmusára történik. Vigyázzunk arra, hogy ne legyen túl sok a narráció (pl. a viharjelenetnél, de a tanítványok félelmét sem elmondani, hanem eljátszani kell). Végül, ha lehetséges ne próbáljuk meg megmagyarázni a látottakat, ezáltal didaktikussá tenni, de a gyerekekkel érdemes egy „feldolgozó” beszélgetést kezdeményezni a látottakról.

Bábkészítéshez szükséges eszközök: hungarocell gömb, hurkapálca, hobbiragasztó (technokol, pattex, egyéb ragasztók nem alkalmasak), akril festék, textilek, gyapjú, vagy fonal különböző színekben, zsákvászon, madzag

